

کتابچه ترجمان دانش

دانشگاه علوم پزشکی ایران شهر

فلاصه ای از تتایم طرح های تحقیقاتی

سال ۱۴۰۴

اهمیت ترجمان دانش

ترجمان دانش فرایندی است که در آن یافته‌ها و نتایج پژوهشی به زبانی روشن، قابل فهم و کاربردی برای مخاطبان مختلف تبدیل می‌شود. بسیاری از دستاوردهای علمی، اگرچه ارزشمند و معتبرند، اما در صورت باقی ماندن در قالب گزارش‌ها و مقالات تخصصی، تأثیر عملی محدودی خواهند داشت. ترجمان دانش کمک می‌کند فاصله میان پژوهش، سیاست‌گذاری، اجرا و افکار عمومی کاهش یابد.

در دنیای امروز، سرعت تصمیم‌گیری و نیاز به اطلاعات دقیق و قابل اتکا بیش از گذشته اهمیت یافته است. در چنین شرایطی، ترجمان دانش این امکان را فراهم می‌کند که پیام‌های علمی به‌موقع، ساده‌سازی‌شده و متناسب با نیاز مخاطب ارائه شوند. این فرایند نه‌تنها به افزایش بهره‌گیری از نتایج پژوهش در حل مسائل واقعی کمک می‌کند، بلکه موجب تقویت ارتباط میان پژوهشگران، مدیران، رسانه‌ها و جامعه نیز می‌شود.

از سوی دیگر، ترجمان دانش نقش مهمی در افزایش اثربخشی پژوهش‌ها دارد. پژوهشی که بتواند به زبان تصمیم‌سازان، کارشناسان و عموم مردم بیان شود، شانس بیشتری برای اثرگذاری در سیاست‌ها، برنامه‌ها و رفتارهای اجتماعی خواهد داشت. به همین دلیل، ترجمان دانش را می‌توان پلی میان تولید دانش و کاربرد آن در عمل دانست.

در ترجمان دانش، هدف این است که یافته‌های پژوهشی به شکلی قابل فهم، کاربردی و متناسب با نیاز مخاطب ارائه شوند. برای این کار، از قالب‌ها و انواع محتوای متنوعی استفاده می‌شود که هرکدام برای گروه خاصی از

مخاطبان مناسب‌اند

مهم‌ترین قالب‌ها و محتوای رایج در ترجمان دانش:

01. پیام‌های کلیدی

06. گزارش رسانه‌ای و یادداشت تحلیلی

02. گزاره برگ

07. نشست خبری و ارائه شفاهی

03. خلاصه سیاستی

08. ویدئوهای کوتاه و محتوای چندرسانه‌ای

04. پمفلت و بروشور

09. گزارش اجرایی

05. اینفوگرافیک

در ترجمان دانش، انتخاب قالب مناسب به سه عامل بستگی دارد:

مخاطب

هدف ارتباطی

بستر انتشار

هیچ قالبی به تنهایی کافی نیست؛ معمولاً ترکیبی از قالب‌ها (مثلاً خلاصه سیاستی + اینفوگرافیک + نشست خبری) بیشترین اثربخشی را ایجاد می‌کند.

در این کتابچه خلاصه مقالات به صورت پیام کلیدی و لینک مقاله اشاره شده است، سایر اطلاعات تکمیلی در وبسایت دانشگاه به آدرس زیر بارگذاری شده است:

<https://B2n.ir/nr3707>

لینک سامانه پژوهان :

https://p-research.irshums.ac.ir/webreclist/view.action?webreclist_code=1320

برای مطالعه جزئیات بیشتر می‌توانید به لینک های بالا مراجعه کنید.

لیست طرح های خاتمه یافته دانشگاه علوم پزشکی ايرانشهر در سال ۱۴۰۴

شماره	عنوان طرح	مجری طرح	رشته تحصیلی مجری
۱	بررسی ارتباط بین استرس ادراک شده با اضطراب مرگ در بیماران مبتلا به کوید ۱۹ بستری در بیمارستان در شهر زاهدان و ايرانشهر	فاطمه دربان	دکترای تخصصی روانپرستاری
۲	بررسی رفتار دانشجویان دختر و دیدگاه آنان به پوشش حجاب اسلامی در مراکز دانشگاهی ايرانشهر در سال ۱۳۹۹	عبدالواحد بامری	دکترای تخصصی الهیات
۳	بررسی فراوانی لیشمانیوز جلدی در جمعیت تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی ايرانشهر طی سال های ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۲	امید دهقان	کارشناسی ارشد حشره شناسی پزشکی
۴	بررسی شیوع گونه های ژياردیا / اسمبلاژهای ژياردیا دئودناليس در پستانداران غير انسانی و ريسک فاکتورهای مرتبط: یک مطالعه مرور سيستماتیک و متا آناليز	کریم حاتم نهاوندی	دکترای تخصصی انگل شناسی پزشکی
۵	عوامل مرتبط با انجام آزمایش خون مخفی در مدفوع جهت غربالگری سرطان کولورکتال، بر اساس مدل اعتقاد بهداشتی و سواد سلامت در افراد مراجعه کننده به مراکز خدمات جامع سلامت شهرستان چابهار	محمدسعیدجدغال	دکترای تخصصی آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت
۶	بررسی شیوع سرمی عفونت توکسوپلازما گوندی و ريسک فاکتورهای مرتبط در مبتلایان به تالاسمی در ايرانشهر، جنوب شرقی ایران	کریم حاتم نهاوندی	دکترای تخصصی انگل شناسی پزشکی
۷	فرسودگی شغلی و چالش های زنان شاغل در دانشگاه علوم پزشکی ايرانشهر: یک مطالعه تلفیقی	نسترن حیدری خیاط	دکترای تخصصی پرستاری
۸	بررسی و پایش آئروسول ها و عملکرد کنترل های حفاظتی موجود در برابر خطرات بیولوژیکی بیمارستان خاتم الانبیاء ايرانشهر	زاهد احمدی	کارشناسی ارشد مهندسی بهداشت حرفه ای
۹	مروری بر مکانیسم های بیماری زایی و مقاومت دارویی در کلبسیلا پنومونیه: بررسی جنبه های مقاومت دارویی، ایمنی شناسی و استراتژی های درمانی مبتنی بر دانش بیوانفورماتیک	مسعود کیخا	دکترای تخصصی باکتری شناسی پزشکی

لیست طرح های خاتمه یافته دانشگاه علوم پزشکی ایران شهر در سال ۱۴۰۴

شماره	عنوان طرح	مجری طرح	رشته تحصیلی مجری
۱۰	تأثیر کوئرتستین لیپوزومال در بهبود عملکرد سلول های نرونی از طریق پلاریزاسیون ماکروفاژهای M1/M2 در موشهای صحرایی نر مدل هانتینگتون	فرزانه فرجی شهریور	دکترای تخصصی فیزیولوژی
۱۱	بررسی و پایش آئروسول ها و عملکرد کنترل های حفاظتی موجود در برابر خطرات بیولوژیکی بیمارستان خاتم الانبیاء ایران شهر	زاهد احمدی	کارشناسی ارشد مهندسی بهداشت حرفه ای
۱۲	یک مرور روایی بر نقش دوگانه پیروپتوز در سرطان: مکانیسم ها، بازسازی ایمنی و کاربردهای درمانی	فرزانه فرجی شهریور	دکترای تخصصی فیزیولوژی
۱۳	گزارش یک مورد نادر از سندرم ایکایری با تظاهرات شدید عصبی در یک نوجوان مبتلا به عفونت شیگلا فلکسنری	آسیه دژکام	دکترای فوق تخصصی بیماری های عفونی کودکان
۱۴	بررسی میزان خودمراقبتی جنسی در زنان مراجعه کننده به مراکز بهداشت شهرستان ایران شهر	فاطمه دربان	دکترای تخصصی روانپرستاری
۱۵	بررسی تاثیر آموزش به بیمار با دو روش سیستم یادآور خودکار پیامکی و پلتفرم های شبکه های اجتماعی (ازطریق پیام رسان سروش) بر رفتار های خودمراقبتی در بیماران مبتلا به نارسایی قلب بستری در بیمارستان خاتم الانبیاء ایران شهر در سال ۱۴۰۳	صادق دهقان مهر	کارشناسی ارشد پرستاری داخلی جراحی
۱۶	بررسی جامع چشم انداز پروتئینی و فارماکولوژیک درمان مانکی پاکس: از نقطه ورود ویروس تا فرآیند درمان	علی عالیشوندی	دانشجوی پزشکی
۱۷	بررسی خصوصیات اپیدمیولوژیک، روند، مرگ و میر و بروز موارد عقرب گزیدگی در جنوب شرق ایران	عباس بلوچی	دکترای تخصصی پرستاری
۱۸	بررسی فعالیت آنتی اکسیدانی و آنتی باکتریایی عصاره های متانولی، دی کلرومتانی و هگزانی در اندام زمینی گیاه زالزالک زرد (Crataegus azarolus)	عبدالکریم موذنی رودی	دکترای تخصصی بیوشیمی بالینی

فهرست مطالب

- 07 ارتباط میان اصالت، استرس و اضطراب مرگ در بیماران کرونایی
- 08 حجاب، کلید سلامت معنوی و امنیت روانی، یافته های دانشجویان ایرانشهر
- 09 لیشمانیوز جلدی در کمین کودکان روستایی جنوب شرق ایران
- 10 شیوع جهانی ژیا ردیا در پستانداران غیر انسانی، هشدار محققان برای کنترل بیماری زئونوز
- 11 سرطان روده بزرگ را زود بگیریم، قبل از اینکه دیر شود
- 12 شیوع توکسوپلاسموزیس در بیماران تالاسمی؛ ضرورت غربالگری خون
- 13 فرسودگی شغلی زنان؛ چالش های تعادل کار و زندگی در دانشگاه علوم پزشکی ایرانشهر
- 14 ریسک بالای آسیب های اسکلتی-عضلانی پرستاران
- 15 هوش مصنوعی و واکسن شناسی؛ راهکارهای نوین برای مقابله با کلبسیلا مقاوم

- 16 کوئرتسین نانولیپوزومال؛ امید تازه برای درمان بیماری هانتینگتون
- 17 هوای آلوده بیمارستان؛ زنگ خطر عفونت های فرصت طلب در ایرانشهر
- 18 پیروپتوز؛ شمشیر دولبه ای در درمان سرطان
- 19 سندرم ایکایری؛ یک خطر پنهان و کشنده در عفونت های گوارشی کودکان
- 20 سواد سلامت جنسی؛ کلید خودمراقبتی بهتر زنان در ایرانشهر
- 21 آموزش هوشمند؛ راهکاری ارزان و موثر برای بیماران قلبی در ایرانشهر
- 22 چشم انداز تازه در درمان مانکی پاکس: از پروتئین های ویروس تا داروهای هوشمند
- 23 خطر پنهان در گرمای جنوب: افزایش مرگ و میر ناشی از عقرب گزیدگی در ایرانشهر
- 24 کشف قدرت درمانی ریشه زائزالک زرد: راهکاری طبیعی برای مبارزه با عفونت و پیری

ارتباط میان اصالت، استرس و اضطراب مرگ در بیماران کرونایی

دکتر فاطمه دربان

استادیار پرستاری

نتایج یک مطالعه جدید که توسط دکتر فاطمه دربان و همکارانش در دانشگاه علوم پزشکی ایران شهر و زاهدان انجام شده، نشان می‌دهد که بیماران مبتلا به کووید-۱۹ با سطوح بالای استرس، اضطراب مرگ بیشتری را تجربه می‌کنند. در مقابل، بیمارانی که «اصالت» بالاتری داشتند (یعنی با خود و دیگران صادقانه‌تر زندگی می‌کردند) اضطراب مرگ کمتری داشتند.

پیام اصلی پژوهش حاکی از آن است که توجه به مفاهیم اصالت و کاهش استرس ادراک شده می‌تواند به کاهش اضطراب مرگ در بیماران حاد تنفسی کمک کند.

یافته‌های کلیدی این تحقیق نشان می‌دهند که:

- ❖ استرس ادراک شده بالاتر با اضطراب مرگ بیشتر در بیماران کرونایی ارتباط مستقیم دارد.
- ❖ اصالت (زندگی صادقانه و آگاهانه) به عنوان یک عامل محافظتی در برابر اضطراب مرگ عمل می‌کند.
- ❖ آموزه‌های دینی مانند تفکر در مرگ و توجه به فطرت الهی می‌توانند به کاهش استرس و اضطراب کمک کنند.

این مطالعه به پرستاران و مدیران بهداشتی توصیه می‌کند که با ایجاد فضایی برای بیان تجربیات بیماران و حمایت از یکدیگر، و همچنین بهره‌گیری از باورهای دینی و معنوی، به کاهش اضطراب مرگ در بیماران کمک کنند. نتایج کامل این پژوهش در مجله BMC Psychology منتشر شده است.

لینک مقاله:

<https://link.springer.com/content/pdf/10.1186/s40359-025-02591-6.pdf>

حجاب، کلید سلامت معنوی و امنیت روانی؛ یافته‌های دانشجویان ایران‌شهر

نتایج پژوهشی که توسط دکتر عبدالواحد بامری و دکتر عبدالکریم مؤذنی در مراکز دانشگاهی ایران‌شهر در سال ۱۳۹۹ انجام شده، نشان می‌دهد که نگرش دانشجویان دختر به حجاب اسلامی، نقشی حیاتی در شکل‌دهی رفتار انسانی و حفظ سلامت معنوی جامعه ایفا می‌کند. این مطالعه بر اهمیت رویکردهای فرهنگی در ترویج حجاب تأکید دارد.

پیام اصلی پژوهش حاکی از آن است که “شناخت نگرش جامعه دانشجویی به شعائر دینی، به ویژه پوشش اسلامی، از عناصر مهم شکل‌گیری رفتار انسانی شمرده می‌شود که در سلامت معنوی و صیانت از ارزش‌های اسلامی نقش مؤثری دارد.” یافته‌های کلیدی این تحقیق نشان می‌دهند که:

❖ **مؤثرترین روش ترویج حجاب**، فعالیت‌های فرهنگی است، در حالی که روش‌هایی چون “توبیخ و تذکر” کمترین میزان موافقت دانشجویان را به همراه داشته است.

❖ **پوشش مطابق با معیارهای شرعی**، بیشترین موافقت را کسب کرده و به عنوان عاملی برای ایجاد “امنیت روانی و مصونیت” در جامعه شناخته شده است.

❖ روش‌هایی مانند “بی‌تفاوتی نسبت به حجاب” و “تفکیک جنسیتی در اماکن”، کمترین میزان پذیرش را در میان دانشجویان داشته‌اند.

توصیه‌های این پژوهش بر لزوم توجه نهادهای آموزشی به “تربیت اخلاقی” جوانان تأکید دارد تا آنان به صورت درونی به رعایت حجاب مقید شوند. این امر، در نهایت به آثار مثبتی چون مصونیت، آرامش و امنیت فردی، استحکام و ثبات خانواده و سلامت اخلاقی جامعه منجر خواهد شد. نتایج کامل این پژوهش در مجله علمی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور منتشر شده است.

دکتر عبدالکریم مؤذنی
استادیار بیوشیمی بالینی

دکتر عبدالواحد بامری
دکتری گرایش مذهبی
کلامی

لینک مقاله:

https://ciu.nahad.ir/article_1367.html

لشمانیوز جلدی در کمین کودکان روستایی جنوب شرق ایران

امید دهقان

مربی حشره شناسی پزشکی

نتایج یک مطالعه اپیدمیولوژیک که توسط امید دهقان و همکارانش در دانشگاه علوم پزشکی ایرانشهر انجام شده، نشان می‌دهد که لشمانیوز جلدی (سالک) همچنان یک معضل بهداشتی در مناطق روستایی شهرستان‌های راسک، چابهار و پیشین است و کودکان و دانش‌آموزان بیشترین قربانیان این بیماری هستند.

پیام اصلی پژوهش حاکی از آن است که “استفاده از روش‌های پیشگیری از گزش پشه خاکی در گروه سنی کودکان پسر در مناطق روستایی این شهرستان‌ها ضروری است”.

یافته‌های کلیدی این تحقیق نشان می‌دهند که:

❖ بیشترین موارد ابتلا در کودکان و دانش‌آموزان مناطق روستایی راسک، چابهار و پیشین ثبت شده است.

❖ این مناطق به‌عنوان کانون‌های فعال بیماری شناسایی شده‌اند.

❖ کنترل ناقل (پشه خاکی) و مخزن (جوندگان) برای جلوگیری از افزایش موارد ضروری است.

این مطالعه به معاونت بهداشتی دانشگاه‌های علوم پزشکی ایرانشهر و چابهار توصیه می‌کند که ضمن آموزش روش‌های پیشگیری از گزش به مردم، مطالعات بیشتری برای بررسی آلودگی پشه خاکی‌ها و جوندگان در این مناطق انجام دهند. نتایج کامل این پژوهش در مجله انگل‌شناسی (Journal of Parasitic Diseases) منتشر شده است.

لینک مقاله:

<https://link.springer.com/article/10.1007/s12639-025-01821-3>

شیوع جهانی زیاردیا در پستانداران غیرانسانی؛ هشدار محققان برای کنترل بیماری زئونوز

دکتر کریم حاتم نهاوندی

استادیار انگل‌شناسی پزشکی

نتایج یک مطالعه مرور سیستماتیک و متاآنالیز که توسط دکتر کریم حاتم نهاوندی و دکتر داوود انوری انجام شده، نشان می‌دهد که حدود ۱۳.۶ درصد از پستانداران غیرانسانی در سراسر جهان به انگل زیاردیا آلوده هستند. این تحقیق که روی بیش از ۴۹۱۷۶۶۳ میلیون حیوان از ۸۹ کشور انجام شده، اهمیت بالای این انگل را به عنوان یک تهدید زئونوز (قابل انتقال از حیوان به انسان) آشکار می‌کند.

پیام اصلی پژوهش حاکی از آن است که “پستانداران اهلی و وحشی، به ویژه جوندگان و حیوانات سم‌دار، مخازن مهمی برای انتقال زیاردیا به انسان هستند و نیاز به استراتژی‌های مدیریتی و بهداشتی مؤثر دارند”.

یافته‌های کلیدی این تحقیق نشان می‌دهند که:

- ❖ بیشترین شیوع عفونت در جوندگان و حیوانات گیاهخوار مشاهده شده است.
 - ❖ حیوانات وحشی نسبت به حیوانات اهلی یا در اسارت، آلودگی بیشتری دارند.
 - ❖ ژنوتیپ E شایع‌ترین نوع ژنتیکی انگل بوده و پس از آن ژنوتیپ‌های A و B قرار دارند.
 - ❖ حیوانات نیمه‌آبزی مانند سگ‌های آبی، شیوع بالاتری نسبت به حیوانات خشکی‌زی و آبزی نشان داده‌اند.
- این پژوهش بر لزوم نظارت دقیق بر جمعیت حیوانات اهلی و وحشی و تدوین برنامه‌های کنترلی برای کاهش خطر انتقال بیماری به انسان تأکید دارد. نتایج کامل این مطالعه در مجله PLOS Neglected Tropical Diseases منتشر شده است.

لینک مقاله:

<https://journals.plos.org/plosntds/article?id=10.1371/journal.pntd.0013021>

سرطان روده بزرگ را زود بگیریم، قبل از اینکه دیر شود

دکتر محمدسعید جدگال

لینک مقاله:

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S113086212500107X?dgcid=author>

محققان در مراکز خدمات جامع سلامت شهرستان چابهار با بررسی ۱۷۰ نفر از افراد بالای ۵۰ سال، به یک یافته مهم رسیدند:

کسانی که به توانایی خودشان برای انجام غربالگری اعتقاد دارند، بیشتر این کار را می‌کنند و زودتر بیماری را تشخیص می‌دهند.

چه کسانی باید غربالگری کنند؟

افراد بالای ۵۰ سال

کسانی که سابقه سرطان روده در خانواده نزدیک (پدر، مادر، خواهر، برادر) دارند

افرادی که در ماه اخیر خونریزی گوارشی داشته‌اند

افرادی با بیماری‌های زمینه‌ای مرتبط

پیام کلیدی پژوهش:

سواد سلامت مهم است؛ یعنی دسترسی به اطلاعات درست و فهمیدن آن‌ها، احتمال اقدام برای غربالگری را بالا می‌برد.

غربالگری سرطان روده بزرگ با آزمایش ساده FOBT (بررسی خون مخفی در مدفوع) انجام می‌شود. با بهورز یا کارشناس بهداشت مرکز سلامت محله‌تان مشورت کنید.

نتایج این مطالعه توسط دکتر محمدسعید جدگال و همکاران در مجله *enfermeria clinica* (Elsevier) منتشر شده است.

شیوع توکسوپلاسموزیس در بیماران تالاسمی؛ ضرورت غربالگری خون

دکتر کریم حاتم نهاوندی

استادیار انگل‌شناسی پزشکی

لینک مقاله:

<https://bmcinfectdis.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12879-025-11243-4>

نتایج پژوهشی که توسط دکتر کریم حاتم نهاوندی در دانشگاه علوم پزشکی ابرانشهر انجام شده، نشان می‌دهد که حدود ۹.۳ درصد از بیماران مبتلا به بتا تالاسمی ماژور در این منطقه به عفونت مزمن توکسوپلازما گوندی مبتلا هستند. این مطالعه همچنین وجود عفونت حاد را در ۱.۵ درصد از بیماران تأیید کرده است. پیام اصلی پژوهش حاکی از آن است که “با توجه به اینکه بیماران تالاسمی مرتباً خون دریافت می‌کنند و سیستم ایمنی آن‌ها ضعیف است، خطر انتقال توکسوپلاسموزیس از طریق خون اهدایی وجود دارد و غربالگری روتین خون قبل از تزریق برای ایمنی این بیماران ضروری است”.

یافته‌های کلیدی این تحقیق نشان می‌دهند که:

- ❖ شیوع عفونت مزمن در بیماران تالاسمی (۹.۳٪) و گروه کنترل (۸.۹٪) تفاوت آماری معنی‌داری با هم ندارد.
 - ❖ وجود عفونت حاد (۱.۵٪) در بیماران تالاسمی، نیاز به پایش دقیق‌تر را نشان می‌دهد.
 - ❖ بیماران تالاسمی عمدتاً غیرایمن هستند و در معرض خطر جدی عفونت از طریق تزریق خون قرار دارند.
- این پژوهش بر لزوم اجرای غربالگری روتین برای آنتی‌بادی‌های توکسوپلازما در خون اهدایی قبل از تزریق به بیماران تالاسمی تأکید دارد تا از انتقال عفونت و عوارض شدید آن جلوگیری شود. نتایج کامل این مطالعه در مجله BMC Infectious Diseases منتشر شده است.

فرسودگی شغلی زنان؛ چالش‌های تعادل کار و زندگی در دانشگاه علوم پزشکی ایران شهر

دکتر نسترن حیدری خیاط

دانشیار پرستاری

نتایج یک مطالعه تلفیقی که توسط دکتر نسترن حیدری خیاط و همکارانش انجام شده، نشان می‌دهد که زنان شاغل در دانشگاه علوم پزشکی ایران شهر با چالش‌های جدی در حفظ تعادل بین کار و زندگی روبرو هستند. این پژوهش بر تأثیرات منفی عدم تعادل بر سلامت جسمی و روانی زنان و خانواده‌های آن‌ها تأکید دارد.

پیام اصلی پژوهش حاکی از آن است که “اشتغال زنان بدون توجه به نقش‌های چندگانه‌ی آنان (مادر، همسر، کارمند)، منجر به فشارهای مضاعف در محیط کار، صدمات جبران‌ناپذیر به سلامت روان، و ساختار خانواده و تبعات آینده برای جامعه مثل محدودیت در فرزندآوری می‌شود.”

یافته‌های کلیدی این تحقیق نشان می‌دهند که:

- ❖ زنان شاغل در محیط‌های درمانی با فشار مضاعف ناشی از وظایف خانگی و کاری مواجه‌اند.
 - ❖ قوانین استخدامی فعلی به‌طور کافی نقش‌های مادری و نیازهای فیزیولوژیکی زنان را در نظر نمی‌گیرند.
 - ❖ عدم توجه به فداکاری زنان، ظرافت‌های زنانه و مشکلات فیزیولوژیکی در محیط کار، تعادل زندگی را برهم می‌زند.
- این پژوهش از سیاست‌گذاران و مدیران نظام سلامت می‌خواهد تا با اجرای سیاست‌های انعطاف‌پذیر (عدالت در برقراری قوانین بدون توجه به نوع استخدامی) مانند دورکاری برای مادران، توجه به نیازهای فیزیولوژیک ماهانه (قاعدگی و نیاز به یک روز مرخصی)، کاهش ساعات کار، و توجه به نیازهای رفاهی و روانی زنان (تفکیک جنسیتی محیط کار)، از فشارهای مضاعف جسمی و روانی آن‌ها جلوگیری کنند. همچنین پیشنهاد شده قوانین مرخصی زایمان و قاعدگی (یک روز مرخصی در ماه) به‌طور جدی‌تر اجرا شوند. نتایج این مطالعه در مجله‌های معتبر بین‌المللی منتشر شده است.

لینک مقاله:

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/40615807/>

ریسک بالای آسیب‌های اسکلتی-عضلانی پرستاران

دکتر زاهد احمدی

مربی مهندسی بهداشت حرفه‌ای

نتایج پژوهشی که توسط دکتر زاهد احمدی و همکارانش در بیمارستان امام علی (ع) چاپ‌ها انجام شده، نشان می‌دهد که پرستاران این مرکز به دلیل جابجایی مکرر بیماران، در معرض خطر بسیار بالایی برای ابتلا به اختلالات اسکلتی-عضلانی (MSDs) هستند. این مطالعه با استفاده از شاخص MAPO، وضعیت ایمنی جابجایی بیماران را در بخش‌های مختلف ارزیابی کرده است.

پیام اصلی پژوهش حاکی از آن است که “فعالیت‌های فیزیکی سنگین مانند بلند کردن و جابجایی بیماران، بدون تجهیزات کمکی کافی، عامل اصلی ریسک بالای آسیب‌های ستون فقرات و مفاصل در پرستاران بخش‌های حساس است”.

یافته‌های کلیدی این تحقیق نشان می‌دهند که:

- ❖ بخش‌های جراحی مردان، اورژانس، CCU و زایشگاه بیشترین میزان ریسک را دارند.
- ❖ جابجایی دستی بیمار یکی از اصلی‌ترین عوامل ایجاد فشار بر بدن پرستاران است.
- ❖ نیاز فوری به تجهیزات کمکی و افزایش نیروی انسانی در این بخش‌ها احساس می‌شود.

این پژوهش بر لزوم تأمین تجهیزات مکانیزه برای جابجایی بیماران، بازنگری در تعداد نیروی انسانی و اجرای برنامه‌های پیشگیری از آسیب‌های شغلی تأکید دارد. بهبود شرایط کاری نه تنها سلامت پرستاران را حفظ می‌کند، بلکه کیفیت خدمات‌رسانی به بیماران را نیز ارتقا می‌دهد. نتایج این مطالعه در مجله علوم پزشکی مازندران منتشر شده است. نتایج این مطالعه در مجله علوم پزشکی مشهد منتشر شده است.

لینک مقاله:

https://rcm.mums.ac.ir/article_26465.html

هوش مصنوعی و واکسن‌شناسی؛ راهکارهای نوین برای مقابله با کلبسیلا مقاوم

دکتر مسعود کیخا
استادیار باکتری شناسی پزشکی

نتایج یک مطالعه مروری جامع که توسط دکتر مسعود کیخا و دکتر علی عالیشوندی انجام شده، نشان می‌دهد که برای مقابله با سویه‌های خطرناک و مقاوم باکتری کلبسیلا پنومونیه، باید از روش‌های سنتی فراتر رفت. این پژوهش با تلفیق فارماکولوژی، ایمونولوژی و ابزارهای محاسباتی پیشرفته مانند هوش مصنوعی، راهکارهای جدیدی برای شناسایی اهداف درمانی و طراحی واکسن‌های مؤثر ارائه می‌دهد.

پیام اصلی پژوهش حاکی از آن است که “افزایش نگران‌کننده مقاومت آنتی‌بیوتیکی در کلبسیلا پنومونیه، نیاز فوری به رویکردهای چندرشته‌ای و نوآورانه برای کشف درمان‌های جدید و واکسن‌های احتمالی را برجسته می‌سازد”.

یافته‌های کلیدی این تحقیق نشان می‌دهند که:

- ❖ ترکیب دانش دارویی با فناوری‌های محاسباتی می‌تواند مسیر کشف داروهای جدید را تسریع کند.
 - ❖ واکسن‌شناسی معکوس و استفاده از هوش مصنوعی، ابزارهای قدرتمندی برای شناسایی اهداف درمانی در سویه‌های هایپرویرولان هستند.
 - ❖ این رویکردها می‌توانند بار عفونت‌های بیمارستانی مقاوم را به طور قابل توجهی کاهش دهند.
- این مطالعه بر لزوم همکاری بین پزشکان، پژوهشگران و شرکت‌های دارویی برای توسعه درمان‌های نوین تأکید دارد. نتایج این پژوهش می‌تواند به سیاست‌گذاران سلامت در تدوین راهبردهای کنترل عفونت و به متخصصان در انتخاب درمان‌های هدفمند کمک کند. نتایج کامل این مطالعه در پایگاه داده PubMed منتشر شده است.

لینک مقاله:

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/40355055/>

کوئرس‌تین نانولیپوزومال؛ امید تازه برای درمان بیماری هانتینگتون

دکتر فرزانه فرجی شهریور

استادیار فیزیولوژی

نتایج یک مطالعه حیوانی که توسط دکتر فرزانه فرجی شهریور و دکتر علی عالیشوندی انجام شده، نشان می‌دهد که استفاده از کوئرس‌تین به صورت نانولیپوزومال (ذرات بسیار ریز دارویی) می‌تواند آسیب‌های عصبی ناشی از بیماری هانتینگتون را در موش‌های آزمایشگاهی کاهش دهد. این پژوهش بر نقش کلیدی کاهش التهاب مغزی و تنظیم گیرنده‌های عصبی در بهبود عملکرد حرکتی تأکید دارد. پیام اصلی پژوهش حاکی از آن است که “کوئرس‌تین نانولیپوزومال با تعدیل فعالیت سلول‌های ایمنی مغز (میکروگلیا) و کاهش التهاب، می‌تواند مسیرهای درمانی جدیدی را برای بیماری‌های تحلیل‌برنده عصبی مانند هانتینگتون باز کند”.

یافته‌های کلیدی این تحقیق نشان می‌دهند که:

- ❖ این فرمولاسیون دارویی باعث بهبود قابل توجه در عملکرد حرکتی موش‌های بیمار شده است.
- ❖ سطح استرس اکسیداتیو در مغز کاهش یافته و التهاب عصبی مهار شده است.
- ❖ تنظیم بیان گیرنده‌های GABAA2 به بهبود عملکرد سلول‌های عصبی کمک کرده است.

این مطالعه پتانسیل بالای کوئرس‌تین را به عنوان یک درمان مکمل یا جایگزین در کنار روش‌های فعلی نشان می‌دهد. استفاده از نانولیپوزوم‌ها باعث می‌شود دارو بهتر از سد خونی-مغزی عبور کند و اثرگذاری آن افزایش یابد. نتایج این پژوهش می‌تواند پایه‌ای برای توسعه داروهای جدید برای بیماری‌هایی مانند آلزایمر و پارکینسون باشد. نتایج کامل این مطالعه در پایگاه داده PubMed منتشر شده است.

لینک مقاله:

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/40582375/>

هوای آلوده بیمارستان؛ زنگ خطر عفونت‌های فرصت طلب در ایرانشهر

دکتر زاهد احمدی

مربی مهندسی بهداشت حرفه‌ای

نتایج پژوهشی که توسط دکتر زاهد احمدی در یکی از بیمارستان های ایرانشهر انجام شده، نشان می‌دهد که هوای داخل بخش‌های این مرکز درمانی حامل باکتری‌های خطرناکی از جنس *Nocardia* است. این باکتری‌ها که برای افراد با سیستم ایمنی ضعیف بسیار خطرناک‌اند، می‌توانند از طریق تنفس وارد بدن شده و عفونت‌های جدی ایجاد کنند.

پیام اصلی پژوهش حاکی از آن است که “پایش منظم کیفیت هوای بیمارستان‌ها و اجرای اقدامات کنترلی، بخشی ضروری از برنامه‌های پیشگیری از عفونت است که متأسفانه اغلب نادیده گرفته می‌شود”.

یافته‌های کلیدی این تحقیق نشان می‌دهند که:

❖ گونه‌های *Nocardia* در نمونه‌های هوای بخش‌های مختلف بیمارستان شناسایی شده‌اند.

❖ شرایط محیطی مانند دما و رطوبت بر میزان آلودگی هوا تأثیر مستقیم دارند.

❖ بیماران دارای نقص ایمنی (مانند بیماران سرطانی، دیالیزی و پیوندی) در معرض بیشترین خطر هستند.

این پژوهش بر لزوم نصب سیستم‌های فیلتراسیون پیشرفته، پایش دوره‌ای بیوآئروسول‌ها و تدوین دستورالعمل‌های ملی برای کنترل کیفیت هوای بیمارستانی تأکید دارد. نتایج این مطالعه می‌تواند به کاهش عفونت‌های بیمارستانی، کاهش هزینه‌های درمان و افزایش ایمنی بیماران و کادر درمان کمک کند. نتایج کامل این پژوهش در مجله *New Microbes and New Infections* منتشر شده است.

لینک مقاله:

<https://doi.org/10.1016/j.nmni.2025.101689>

پیروپتوز؛ شمشیر دولبه‌ای در درمان سرطان

دکتر فرزانه فرجی شهریور

استادیار فیزیولوژی

نتایج یک مطالعه مروری که توسط دکتر فرزانه فرجی شهریور و دکتر علی عالیشوندی انجام شده، نشان می‌دهد که «پیروپتوز» نوعی مرگ برنامه‌ریزی شده و التهابی سلول‌هاست که توسط سیستم ایمنی فعال می‌شود. این پدیده به دو شکل متفاوت در درمان سرطان نقش دارد:

جنبه مثبت: پیروپتوز می‌تواند سلول‌های سرطانی را تحریک کرده و سیستم ایمنی را برای حمله به تومور فعال کند. این ویژگی به ویژه برای غلبه بر مقاومت شیمی درمانی یا پرتو درمانی مفید است.

جنبه منفی: اگر این فرآیند بیش از حد یا خارج از کنترل فعال شود، خود می‌تواند باعث التهاب مزمن، آسیب بافتی و حتی کمک به پیشرفت سرطان شود.

نتیجه مهم: اثر پیروپتوز به نوع سرطان و میزان فعال شدن آن بستگی دارد. بنابراین برای استفاده درمانی از آن، باید تنظیم دقیق این مکانیسم را درک کنیم.

کاربرد آینده: هدف قرار دادن مسیرهای پیروپتوز، یک استراتژی امیدوارکننده اما پیچیده برای تقویت ایمنی ضدسرطانی است.

لینک مقاله:

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/41291696/>

سندرم ایکایری؛ یک خطر پنهان و کشنده در عفونت‌های گوارشی کودکان

دکتر آسیه دژکام
استادیار بیماری‌های عفونی کودکان

نتایج یک گزارش موردی نادر که توسط دکتر آسیه دژکام و دکتر علی عالیشوندی منتشر شده، داستان یک دختر ۱۴ ساله را روایت می‌کند که با علائم ساده گوارشی شروع شد اما به سرعت به یک فاجعه عصبی و مرگبار تبدیل گشت. این بیمار به سندرم ایکایری (انسفالوپاتی شیگلایی) مبتلا شد که یکی از نادرترین و خطرناک‌ترین عوارض عفونت باکتری شیگلا است.

پیام اصلی پژوهش حاکی از آن است که “عفونت شیگلایی می‌تواند با تظاهر اولیه خفیف، به سرعت به انسفالوپاتی شدید و نارسایی چندارگانی منجر شود و تشخیص و مداخله سریع، تنها راه نجات جان بیمار است”.

یافته‌های کلیدی این گزارش نشان می‌دهند که:

❖ بیمار ابتدا با استفراغ و اسهال مراجعه کرد، اما در مدت کوتاهی دچار تشنج، ادم مغزی و نارسایی کلیه، کبد و قلب شد.

❖ علت اصلی عفونت، باکتری *Shigella flexneri* بود که با سرعتی باورنکردنی پیشرفت کرد.

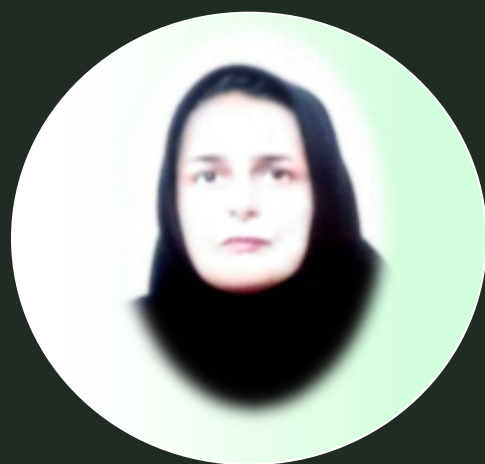
❖ علیرغم مراقبت‌های ویژه، متأسفانه بیمار جان خود را از دست داد.

این مطالعه بر لزوم هوشیاری پزشکان، به‌ویژه در مناطق با شیوع بالای شیگلوز، تأکید دارد. هرگونه عفونت گوارشی در کودکان که با علائم عصبی همراه باشد، باید به‌عنوان یک اورژانس پزشکی جدی در نظر گرفته شود. پروتکل‌های درمانی باید شامل کنترل فوری تب، مدیریت فشار داخل جمجمه و درمان ضد تشنج باشد. نتایج کامل این گزارش موردی در مجله BMC Infectious Diseases منتشر شده است.

لینک مقاله:

<https://link.springer.com/article/10.1186/s12879-025-11738-0>

سواد سلامت جنسی؛ کلید خودمراقبتی بهتر زنان در ایران شهر

دکتر فاطمه دربان

استادیار پرستاری

نتایج یک مطالعه جدید که توسط دکتر فاطمه دربان و همکارانش در مراکز بهداشت شهرستان ایرانشهر انجام شده، نشان می‌دهد که زنانی که سواد سلامت جنسی بالاتری دارند، رفتارهای خودمراقبتی جنسی بهتری نیز از خود نشان می‌دهند. این یافته اهمیت آموزش و آگاهی‌رسانی در این حوزه را برجسته می‌کند.

پیام اصلی پژوهش حاکی از آن است که “سواد سلامت جنسی با شکل‌دهی دانش، نگرش‌ها و باورهای جنسی، زنان را برای مدیریت بهتر سلامت باروری و پیشگیری از بیماری‌ها توانمند می‌سازد”.

یافته‌های کلیدی این تحقیق نشان می‌دهند که:

- ❖ بین سواد سلامت جنسی و خودمراقبتی جنسی ارتباط مستقیم و معناداری وجود دارد.
- ❖ مادرانی که نمره سواد سلامت جنسی بالاتری داشتند، خودمراقبتی بهتری نیز داشتند.
- ❖ این ارتباط می‌تواند به طراحی برنامه‌های آموزشی مؤثر برای دختران و زنان کمک کند.

این مطالعه بر نقش کلیدی مادران در مراقبت از سلامت جنسی و باروری خود و خانواده تأکید دارد. محققان پیشنهاد می‌کنند که سیستم‌های آموزشی و بهداشتی باید برنامه‌های توانمندسازی برای دختران و زنان طراحی کنند تا با افزایش دانش و مهارت‌های مرتبط، سلامت جنسی و باروری جامعه بهبود یابد. نتایج کامل این پژوهش در مجله Sexual Medicine منتشر شده است.

لینک مقاله:

<https://doi.org/10.1093/sexmed/qfaf071>

آموزش هوشمند؛ راهکاری ارزان و موثر برای بیماران قلبی در ایران شهر

صادق دهقان مهر
مربی پرستاری داخلی – جراحی

نتایج پژوهشی که توسط آقای صادق دهقان مهر و همکارانش در دانشگاه علوم پزشکی ایران شهر انجام شده، نشان می‌دهد که استفاده از پیامک‌های یادآور خودکار و پیام‌رسان‌های داخلی (مانند سروش) می‌تواند به‌طور چشمگیری خودکارآمدی و خودمراقبتی بیماران مبتلا به نارسایی قلبی را بهبود بخشد.

پیام اصلی پژوهش حاکی از آن است که “با توجه به دسترسی آسان و هزینه پایین تلفن همراه، آموزش از طریق پیامک و پیام‌رسان‌ها روشی کارآمد برای یادآوری نکات درمانی و کاهش بستری‌های مجدد است”.

یافته‌های کلیدی این تحقیق نشان می‌دهند که:

❖ هر دو روش آموزش (پیامک خودکار و پیام‌رسان سروش) منجر به بهبود قابل‌توجه خودمراقبتی بیماران شدند.

❖ بین اثربخشی این دو روش تفاوت معناداری وجود نداشت، بنابراین هر دو گزینه مناسبی هستند.

❖ این روش‌ها به بیماران کمک می‌کنند تا پس از ترخیص، دستورات پزشکی را بهتر رعایت کنند.

این مطالعه پیشنهاد می‌کند که پرستاران و کادر درمان می‌توانند با استفاده از این ابزارهای ساده و در دسترس، برنامه‌های مراقبتی پس از ترخیص را تقویت کنند. این رویکرد نه تنها هزینه‌ها را کاهش می‌دهد، بلکه با افزایش پایبندی بیماران به رژیم درمانی، از بازگشت آن‌ها به بیمارستان جلوگیری می‌کند. نتایج کامل این پژوهش در مجله جراحی بوم‌شناسی (JSurgery) منتشر شده است.

لینک مقاله:

<https://jsurgery.bums.ac.ir/article-1-516-fa.html>

چشم‌انداز تازه در درمان مانکی‌پاکس: از پروتئین‌های ویروس تا داروهای هوشمند

دکتر علی عالیشوندی

دانشجوی پزشکی

نتایج یک مرور جامع که توسط دکتر علی عالیشوندی و همکارانش انجام شده، نشان می‌دهد که برای مقابله مؤثر با ویروس mpox (آبله میمونی)، باید از نقطه ورود ویروس به سلول تا فرآیند خروج آن را هدف قرار داد. این پژوهش با تحلیل چرخه حیات ویروس، اهداف دارویی کلیدی را شناسایی کرده و مسیرهای نویدبخشی برای درمان‌های آینده ترسیم می‌کند.

پیام اصلی پژوهش حاکی از آن است که “داروهای فعلی مانند تکویری‌مات و سیدوفوویر با وجود اثربخشی نسبی، با چالش مقاومت ژنتیکی روبه‌رو هستند و فناوری‌های محاسباتی و داروهای نوظهور می‌توانند راه را برای درمان‌های ترکیبی و شخصی‌سازی‌شده هموار کنند”.

یافته‌های کلیدی این تحقیق نشان می‌دهند که:

❖ پروتئین‌های کلیدی ویروس مانند F13L ، A27L و DNA polymerase اهداف اصلی برای طراحی داروهای جدید هستند.

❖ تکویری‌مات با مهار پروتئین F13L از خروج ویروس از سلول جلوگیری می‌کند، اما مقاومت‌هایی نیز گزارش شده است.

❖ آنتی‌بادی‌های مونوکلونال و عوامل تعدیل‌کننده ایمنی، گزینه‌های نویدبخشی برای آینده هستند.

این مطالعه بر لزوم تقویت نظارت ژنومی برای تشخیص سریع جهش‌های مقاوم و طراحی مداخلات دقیق‌تر تأکید دارد. همچنین یافته‌ها می‌توانند به سیاست‌گذاران سلامت در برنامه‌ریزی برای دسترسی عادلانه به داروهای ضدویروس و واکسیناسیون کمک کنند. محققان هشدار می‌دهند که انتشار این اطلاعات باید با دقت علمی و بدون ایجاد ترس اجتماعی همراه باشد.

لینک مقاله:

<https://link.springer.com/article/10.1007/s11030-025-11421-1>

خطر پنهان در گرمای جنوب: افزایش مرگ‌ومیر ناشی از عقرب‌گزیدگی در ایرانشهر

دکتر عباس بلوچی

استادیار پرستاری

نتایج یک مطالعه جدید که توسط دکتر عباس بلوچی و همکارانش در دانشگاه علوم پزشکی ایرانشهر انجام شده، نشان می‌دهد که عقرب‌گزیدگی در جنوب شرق ایران همچنان یک تهدید جدی بهداشتی است. این پژوهش با بررسی آمار سال‌های ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۲ در شهرستان‌های مختلف از جمله ایرانشهر، چابهار و نیکشهر، الگوهای خطرناک این حوادث را آشکار کرده است.

پیام اصلی پژوهش حاکی از آن است که “با توجه به افزایش دمای هوا و گرم‌تر شدن اقلیم، آمار گزش عقرب در حال افزایش است و آگاهی‌رسانی به مردم و شناسایی دقیق گونه‌های عقرب برای تولید پادزهرهای مناسب، حیاتی است”.

یافته‌های کلیدی این تحقیق نشان می‌دهند که:

❖ بیشترین مرگ‌ومیر در شهرستان‌های نیکشهر، فنوج و راسک رخ داده است.

❖ فصل تابستان (به‌ویژه تیرماه) و افزایش دما، زمان اوج گزش‌هاست.

❖ ساکنان روستاها و زنان خانه‌دار بیشتر در معرض خطر هستند.

❖ تکرار گزش (چندبار گزیده شدن) خطر مرگ را به‌طور چشمگیری افزایش می‌دهد.

این مطالعه بر لزوم اقدامات فوری تأکید دارد: از یک‌سو، همکاری با مراکز تولید پادزهر (مانند موسسه پاستور) برای تولید سرم‌های متناسب با گونه‌های محلی و از سوی دیگر، برگزاری کارگاه‌های آموزشی برای مردم جهت پیشگیری و درمان به‌موقع. نتایج کامل این پژوهش در مجله علوم پزشکی شاهرود منتشر شده است.

لینک مقاله:

<https://sjms.shmu.ac.ir/index.php/ijhs/article/view/1201>

کشف قدرت درمانی ریشه زالزالک زرد: راهکاری طبیعی برای مبارزه با عفونت و پیری

دکتر عبدالکریم مؤذنی

استادیار بیوشیمی بالینی

پژوهشی جدید که توسط دکتر عبدالکریم مؤذنی و همکارانش در دانشگاه علوم پزشکی ایران شهر انجام شده، پتانسیل شگفت‌انگیز ریشه زالزالک زرد را در مبارزه با عفونت‌های باکتریایی و استرس اکسیداتیو آشکار کرده است. این مطالعه نشان می‌دهد که این گیاه بومی می‌تواند جایگزینی امیدوارکننده برای ترکیبات شیمیایی مضر باشد.

پیام اصلی پژوهش حاکی از آن است که “عصاره متانولی ریشه زالزالک زرد به دلیل غنای ترکیبات قطبی، قوی‌ترین فعالیت آنتی‌اکسیدانی و ضدباکتریایی را دارد و می‌تواند در صنایع دارویی و غذایی کاربرد گسترده‌ای پیدا کند”.

یافته‌های کلیدی این تحقیق نشان می‌دهند که:

❖ ریشه زالزالک زرد منبع غنی از ترکیبات زیست‌فعال است که با رادیکال‌های آزاد و باکتری‌ها مبارزه می‌کند.

❖ عصاره متانولی (الکل) بهترین عملکرد را در استخراج این مواد مفید داشته است.

❖ این گیاه پتانسیل بالایی برای تولید مکمل‌های ضدپیری، پمادهای ضدعفونی‌کننده و نگهدارنده‌های طبیعی در صنایع غذایی دارد.

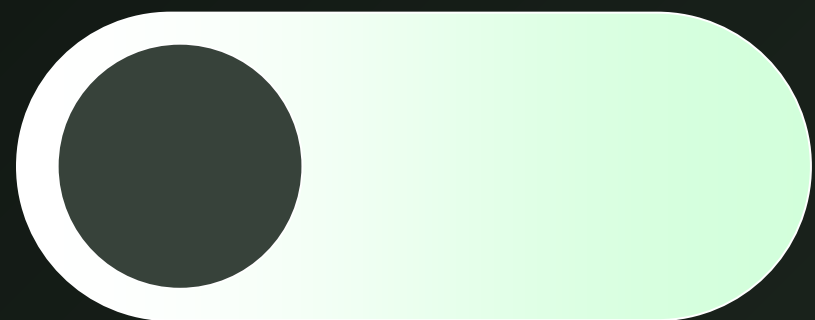
این دستاورد می‌تواند گامی بزرگ در جهت کاهش وابستگی به آنتی‌بیوتیک‌های شیمیایی و مقابله با مقاومت میکروبی باشد. محققان پیشنهاد می‌کنند که با انجام مطالعات بیشتر برای تعیین دوز ایمن، می‌توان از این گیاه در تولید داروهای گیاهی، محصولات آرایشی و مواد غذایی سالم استفاده کرد. نتایج کامل این پژوهش در مجله علوم زیستی دانشگاه استانبول منتشر شده است.

نکته: اگرچه نتایج امیدوارکننده است، اما برای استفاده درمانی در انسان، نیاز به بررسی‌های دقیق‌تر سمیت و دوز مصرفی وجود دارد.

لینک مقاله:

<https://dergipark.org.tr/en/pub/iuhsjb/article/1613176>

معاونت تحقیقات و فناوری
دانشگاه علوم پزشکی ایرانشهر

Thank You